

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
Székesfehérvár aca.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felsősszerkesztő és lapfőtudós: Baranyay Lajos.

Egy milliárd

korona az a töke, amely kis összegekben gyümölcsözetlenül, haszonvéttlenül hever szanaszét az országban dugdosva, elrejtve, elhanyagolva.

Még régi lázásokok, tallérok, huszások és más eféle ódon ezüstpénzek is vannak együttvéve garmadáramenő számmal a vidéken, penészes ládafiákban, padláson, szürűjban, harsnyaszárakban. Itt-ott arany-pénzek is rejtőzködnek, sőt pénzügyi szakemberek biztos tudása szerint az utóbbi időben mindjobban érezhető apró pénzhány arra az oktalanságra vezethető vissza, hogy valami zsigori, értelmetlen, furcsa emberek-némberek zsákszámba gereblyézik össze és tizfilléres nikkal pénzdarabokat. Mások meg a bankokat rakják egymás hátra s dugdoszák öreg bibliák, régi zsolnárok levéltárákba.

Hozzáértők mondják, hogy ez a kamatozatlanul, posványban heverő holt töke legalább egy milliárd korona.

Hát nem Isten ellen való véték ez? . . . Most különösen, mikor a pénz okos befektetése az előbbi időkhöz képest valósággal dupla haszonnal jár, minden egy forint másikat fiadzik és hozzá, mikor a harctereken hazánkért verekedő fiaink erősítésére most minden nélkülözhető krajcárnak abba a kasszába kell befolyjni, ahonnét a fronton győzedelmeskedő véreink táplálékának, ruházatának, fegyverzetének s általában minden felszerelésének árát - készpénzben fizetik. Ahány kiadott kamatos száz korona: annál több katonának páncélozódik fel s annál kevesebb esik sebbe, fogságba, vagy a halálba.

Hát nem Isten ellen és nemzet ellen való véték ilyen zivataros itéletidőkben rajta kotlani a pénzt, mint a tojáson, ahelyett, hogy kinyitván a bugyellárist, odaadnók azoknak segítségére, akiket ma legjobban illet: saját szeretett

véreinknek, katonáinknak, akik majd különben is visszahozzák ezt győzedelmesen kamos-kamatostul.

Akiket e szótunk illet, értsék meg szemrehányásunkat. Ne zsigoriskodjanak tovább okatlanul és hazafiatalanul. Térjenek meg. Tegyük jóvá eddigi vétkeiket. Még most sem késő.

Az öregek gondoljanak az ifjakra, gondoljanak a jövődő nemzedékre és kissé szegyeljék magukat az iskolás gyermekek előtt, akikről az a hír jön országszerte mindenfelől, hogy összeálltak és osztályonként egy-egy hadikölcsönt jegyeztek.

Az öregek ne legyenek kisebbek, mint aminő nagyokká lettek a kicsinyek az ezeréves haza ujkori történelmében.

Az ifjak lelkes jó példáját kövessék az öregek. A heverő egy milliárdnak napfényre kell kerülnie a haza érdekében.

Jegyezzen mindenki hadikölcsönt!

Háboru.

Orosz harctér.

Repülöink tegnap bombákat dobtak a Rovnótól délre fekvő Zdobunowo vasut csomópontra. A pályaudvar épületén, műhelyekben, vasuti kocsiiban és a színházotartó találatokat figyeltek meg. Több épület lángba borult.

Olasz harctér.

A Rombonon csapataink erőteljes tüzéségi előkészítés után az ellenséget több állásából elűzték, több mint 100 alpinit, köztük 3 tisztet elfogtak és 2 gépfegyvert zsákmányoltak. A Marmolata területen éjjel gyengébb olasz osztagot a Sasso Urdici keleti lejtőjén szétzavartunk.

Május 4-én délelőtt tengeri repülőgépeink Valonát, délután pedig Brindisit bombázták. Valonában ütegeket, a kikötőtelepeket és a repülőállomást többször hatásosan találták. Brindisiben pedig megfigyelték, hogy több találat érte a vasuti vonatokat, a pályaudvar épületét, raktárakat, továbbá az arzenálban síri csapatban vasúti torpedórombolókat. Több bomba a városban robbant fel. Egy, a

repülőgépek elűzésére felszálló olasz repülőgépet elűztünk. Visszatértekben a repülőgépek messze nyílt tengeren a Marco Polo cirkálóra akadtak és a fedélzetén sűrűn álló légénységre gépfegyverekből hatásosan tüzeltek. A heves elhárító tüzelés dacára összes repülőgépeink sértetlenül tértek vissza ugy Valonából, mint Brindisiből.

Székesfehérvár katholikus polgáraihoz.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök április 9-én kiadott körlevelében azt óhajta, hogy szívünk halájának a vett a győzelmekért s alázatos könyörgésünknek a győzelmes béke mielőbbi elkövetkezéseért ugyanazon egy napon végzett közös szentáldozással adjunk méltó kifejezést.

Ezen főpásztori óhajnak megfelelően a székesfehérvári Oltáregyesület vezetősége ezen- neli tisztelettel kéri Székesfehérvár kat. polgárait és asszonyait, felnöti ifjait és leányait, hogy május 7-én első vasárnapján, ma reggel a szeminárium templomában az Oltáregyleti szentmise alatt járuljanak a jelzett kettős szándékkal impozans tömegben a szentáldozáshoz.

A szentmisével kapcsolatban az előkészítő szentbeszédet dr. Potonydy Imre theol. tanár fogja mondani.

A 8 órai szent mise után imádásra kiteve marad az Oltárszentiség egészen délután 5 óráig. Ekkor ünnepélyes háláadó és könyörgő litánia lesz és dr. Vass József, a pesti főiskolai Szent Imre kollégium igazgatója mond szentbeszédet.

Tegyük meg a mai napot kath. hitvallásnak s az Istent kereső s meg is találó buzgalomnak áldott napjává. Mind- egyikünk sirat valakit, vagy aggódik valakiért; keressük lelkünk enyhülését, a bízalom- nunk s az Isten akaratán való megnyugvásnak lelkét ott, ahol egyedül található: Urunk és Megváltónk szerető Szívénél. „Jöjjetek hozzám, . . . én meg- enyhítlek benneteket!”

Ha gyökeres orvoslást akarunk.

Mindenki a legnagyobb örömmel vette dr. Saára Gyula polgármester rendeletét, amelyet az árdragítás, a zugkereskedés és a kereskedői, ipari passiv resistencia ellen adott ki. A szigoru rendeletet a városban elharapódzott konjunktura tünetek hozták napvilágra, teljes eredményt azonban szerintünk csak akkor fogunk látni, ha a rendőrségünk mai munkaügyrendjén radikális változtatást eszközölünk. Így, hogy a közönség jóakaratu támogatásával sokat lehet orvosolni, illetve sok árdragítót meg tudnók büntetni, erre azonban nagyobb mértékben nem számíthatunk. Az eddigi tapasztalat ezt bizonyítja. A nagy purifikáló munkát tehát tulajdonképen magának a rendőrségnek kell elvégezni. Ehhez természetesen sok erő és sok idő szükséges, amelyekkel rendőrségünk a háboru alatt épen- séggel nem rendelkezik. A béke- kében is ez volt a baj, még inkább így van a háboru óta. A hadbavonulások miatt redukált számu rendőrség ma is iodai hivatalnok. Rendőrbiztostól felfelé iródtatott fogalmazói és sok egyéb nem rendőrtisztviselőnek való munkával vannak agyterhelve. Rendőrmester- től lefelé pedig ismét sok olyas- mit kell végezniök, amely tulajdonképen nem rendőrmunka. Nem mi állítjuk, hogy ez így van, hanem már évek óta maga a rendőrség is panaszkodik ezen visszasságok miatt, amelyeknek megváltoztatásáról nem egyszerű esett szó. Már tudniillik, az óhajról. És most ennek a százféle hivatalnok rendőrségnek éjjel-nappal a háboru konjunkturás bűneit kellene kutatnia és büntetnie.

Igy persze nem megy úgy, mint óhajtanánk, így még arra sem jut igen idő, hogy a tolvajokat, a betörőket keressék, már úgy, amint egy modern rendőri intézménynél várná az ember. Mert nálunk a rendőrtisztnek az iróasztalnál kell ülnie és a delikvenseknek gyakran csak a nyomát ütheti.

A kiadott polgármesteri rendelet végrehajtása hangosan követeli, hogy rendőrségünket, amennyire csak lehet, azonnal mentesíteni kell az iróasztali munka egy részéről, hogy teljes erővel láthasson hozzá minden- nemű árdragítás és zugkeres- kedés megakadályozásához. A közönség érdeke megköveteli, hogy a legmesszebbmenő módon megvédjük őt, úgy akkor

a teljes védelmi eszközöket is rendelkezésre kell bocsájtani. Szivesebben látunk néhány ezer korona több személyi kiadást a büdzsénkben, mint sem naponként sok ezer koronát zsaroljanak ki a polgárság zsebéből a konjunktúra cégére alatt. Alkalmazzunk több munkaerőt a rendőrség mentesítésére, hogy az most idejének nagyobb részét a mi érdekeink megvédésére fordíthassa. Hogy teljes apparátussal ellenőrizhesse a piacot, mindennemű élelmiszer, ipari kereskedelmet. Allandóan kutatassa a készlethelejtőket, a titkos élelmiszer kicsempészőket, szóval a háboru mindennemű visszaélőit. Így például sok időt és nagy munkát igényelne most a tejjellenőrzése, amióta nem vizsgál piacra, házakhoz, hanem helybe kell elmenni érte a fogyasztóknak. Sok munkát adna a mai piaci anarchia megszüntetése, amely nem csak abban áll, hogy a maximális árakat nem tartják be, hanem valóságos ökölharcok vevőknél és — a legszemtelenebbeknél — a szomszédfalvak elárulási példák épen az utóbbi ok miatt maradtak el a szükségesfehérvári piacról. Maguk falusiak mondták ezt nekünk, amikor a nyomorúság hozzájuk vitt ki bennünket vásárolni. Olcsóbban adjuk itt, kérem, mondották — de nem visszük a piacra, mert sokat lopnak, sőt még meg is verik az embert a vásárló asszonyok.

Allandóan ellenőrizni kellene például továbbá a kereskedelmi cikkek vásárlást is a rendőrségnek. A rendőr végignézné a vásárlást, feljegyezné az árakat s ha árdragítás gyanúja látsza-

nék, kötelezné a kereskedőt, hogy számlával igazolja, mennyiért szerezte be az árukat. Sok dolgot adna a vasut ellenőrzése, a csendőrség segítségével még a szomszédos állomásokon is, mert már sokszor előfordult, hogy olcsón utazó spekulánsok a fővárosba szállították az élelmicikkeket egy kis zugkereskedés lebonyolítására. Mondják például, hogy sok élelmicikkünket összevásárolják, még pedig nagyon drágán s Pilsenbe szállítják a katonák hozzártatózóit. Hogy ez is a helybeli fogyasztók nagy kárára történik, mondani sem kell. A zárlati tilalom szigorú ellenőrzése is nem kis dolgot adna. Így például épen a napokban csíptek el egyet, amint 38 sertést akart kicsempészni a városból.

Szóval, ha azt akarjuk, hogy a kiadott rendeletek erélyes végrehajtása legyen és áldásos eredményét élvezhessük, adjuk meg a módot, hogy a rendőrség meg is tesse. Ismételjük: inkább tartunk néhány emberrel több munkaerőt de ne túrjuk, hogy naponként ezekkel rövidítsék meg a közönséget a háboru cégére alatt. Hogy meg rövidítik, letagadhatatlan szomorú valóság. A hatósági rendelet mondja: városunkban módelett felbujánzott az árdragítás. Tessék tehát megadni a módot, hogy leüthessék a hydra fejét.

Aki a hadilárvákat szereti, az a dr. Prohászka Ottokár hadilárvaház levélzáró bélyegjeit használja. Kapható a szerkesztőségben és az üzletekben.

Gyermeknevelés.

(Folytatás.)

Hogy az eredmény minél jobb legyen, bele kell nekünk kapcsolódnunk abba az életbe, melyben a gyermek él. A gyermek eleven, szereti a változatosságot, tevékenységre hajlamos. Ne kös-sük meg őt, adjunk minél több szabadságot neki, mivel a gyermek természetében van az eleven-ség, mert szükséges szervei fejlődéséhez. Eközben kísérjük figyelemmel, anélkül, hogy éreznék a gyámolkodást, mert az elnyomja az önállóságot.

Legszigorubban kell vigyáznunk arra, hogy a testi és szellemi fejlettségükhöz való bánásmódban legyen részük. Az értelemfejlesztés a kisedkorban, 3-tól 7 évig ne legyen direkt ismeretközlés, inkább az érzékszervek által. Ebben segít a gyermek fötúlajdonosága a kíváncsiság. Rákosi Jenő erről így ír: „A gyermek világra hozza magával csodaszervezetét, a mindent befogadni képes agyvelőt, tisztán, szűzen, mint egy fehér lapot. És lépten, nyomon ír rá valamit és folyton azzal foglalkozik, hogy lásson, amit nem látott, halljon, amit nem hallott és ráírja fehér lapjára. Mert hiszen még semmit sem látott, hallott s rengeteg látni s hallani valója van.

Amulva nézi egyiket a másik után a tudás fokozódó vágyával, kíváncsiságával. És ha mi ezt a vágyat nem használjuk fel, hanem olyan rendszerbe erőszakoljuk, melyben egy év alatt kimerül és kin lesz neki tudásának szaporításá.”

A titok tehát: a gyermek szellemét és lelkét használna foglalkoztatni. Helyzetét kihasználni, úgy

hogy lelke ne belefáradjon, hanem inkább beleszeressen a foglalkozásba, melyet neki nyújtunk. A gyermek lehetőleg pontosan figyeljen és határozzon meg mindent, emiatt többször kikérdezzük. A gyermek hazudik, mert pontatlann volt a megfigyelése. A pontosság legjobb szer a felületesség ellen. A gyermeket hallgassuk meg, hagyjuk őt kibeszélni. Mi is egyszerűen beszéljünk előtűk, kö-zös atkalmoserű dolgokról. Ne tanítsuk frázisokra. A képzelődés-től óvjuk a gyermeket, az csak nyomorúságot szerez. A félelem a fantázia munkája ezt mesterségesen ne tápláljuk. Ne magyarázunk sokat neki ha valami rosszat tett, csak pár szóval intünk es ne térjünk ismételt hibáira vissza. Jónál, rossznál, nem jutalmazni, büntetni, csak helyeselni, helyteleníteni kell.

Az emlékezetet erősítjük a hatások megismétlése által. Figyelme nem kitartó, mert a figyelm egy magasabb lelki működés, mely az összes érzékszerveket lekötö, pedig őket a legkisebb mozzanat kitéríti abból az irányból, melyet be akarunk tartani; de lassan, fokozatosan, erre is rászoktathatjuk őket.

Csak ép testben ép a lélek, ezért a test is nagy gondozást kíván, annál is inkább mert az egészség feltétele a tisztaság. Neveljük önmaga tisztartására.

Az érzékszervek épségére nemcsak vigyázni kell, hanem tudatosan, gondosan, ápolni, védeni. Ha nincs ép érzékszerv nem tudjuk a külső ingereket felfogni. A gyermek születésekor nem hozza magával azon szerveket, melyek az életre szükségesek. A gyermek helytelen beszéde annak a jele,

TARCA.

Bár maradtunk volna!

A vidéki kis városból költöz-tünk fel Pestre, abban az édes reményben, hogy négy leánykánkat s egyetlen fiúgyermekünket, Ernőt, ha szegény sorsban is, de iskoláztatjuk. Oh ebben a nagy városban a rég keresett szerencsét csak megeljük valahogy. Férjem egész nap el volt foglalva kis hivatalával. Ő, szegény, valóban éjjel-nappal futott.

— Mama, látod, siránkozott Ella, kinek igen magas vágyai voltak az ételneműekben, mi sohasem eszünk ludmájpástétomot.

— Bolond, én nem is tudom mi az, szólott a kisebb leányunk, Tili, én megelégedném a jó lerakott krumplival, csak sok tojás lenne benne.

A másik két leány is előállt kíváncsiságával. Ernő szerencsére iskolában volt még, de minden percben vártuk, mert a tizenkét óra már itt volt.

— Hallod, mama, a mérnökne most olvassa le az étlapról, hogy a cseléd mit hozzon a vendégtá-ból.

Magas, sovány barna asszony jött ki a saroklakásból a folyo-sóra. Szétnézett, hogy az első és második emelet udvari részéről kik állanak künn, vagy az ablakokból kik néznek alá. vagy erre felé.

— Alisz, mondja Annuskának hívja ide a cselédet. Ne mondja szakácsnének, mert ő csak szoba-leány akar lenni.

A cseléd, de nem volt ám ez igazi cseléd, csak annak volt ki-advá, azt már tudtuk, — megie-lent. Nyulánk, barna leányka volt úgy a tizenöt év körül, rongyos, ócska, barna kartonruhában s fi-gyelmes tekintettel nézte a mérnök-nét.

— Magda, hozd ki az arany-keretes szemüvegemet. Jó, jó hát csak hagyd most. Első, hogy el ne kessél. Ma nagyon jól akarok ebédelni. Lehet, az ebéd vége felé szerencsénk lesz Zichy gróf-hoz. Hozd a legfinomabb étkeket. Lássam, hm, hm, hm, no, no itt a leves. — Hadd lám. Gye-

rekek, — jó lesz-e, — háikra le-
ves?

Igen, kiabáltuk, és el-
nyújtott hangon, minden kedv
nélkül a fiúk s leányok vagy haján.

— Mégis csak hozz karfiol-le-
vest, de bőven. Hanem legyen
vesepecsenye körzettel, legalább
nyolc egész adag. Jó lesz ez, gyer-
mekek?

— I-igenn.

— Várj, Magda. Négy jó zsar-
dinet. A sajtból mentül több.
A gróf pár falatkát bizonyosan
örömmel fog venni. Mond csak
Magda, kéretek három adag feke-
tét is.

— Oh anyám, kapaszkodtak a
nyakamba az én szegény gyerme-
keim és mi sohase eszünk ilyen
jó ebédet.

— Hisz az nem igaz, állott elő
legidősebb leányunk, Mariska, az
nem is étlap a mérnökne kezében
csak egy darab papír; a cseléd
nem is cseléd, mert az tulajdon
leánya. Csak cselédnek adja ki,
hogy lássák a lakók, neki is van
cselédje. Abból a sok ételből egy
szó sem áll.

Meglestem szerdán, mikor ép
ily finom ételket rendelt, lemen-

tem Magdussal s az szatócsnál
vett hiteltel parizert és egy fél
kilo kenyert. Haza vitte s est-
ették mindnyájan.

Nágy hahota tört ki erre.
Férjem jött és kérdezte a nagy-
nevetés okát.

En néhány szóval felvilágosított-
tam.

— Csitt, leányok, szó se le-
gyen több. Áldjátok az Istent,
hogy nekünk megadja a min-
dennapi kenyeret s még eddig
nem koplattatok. Nem szükség
mindent észre venni. Ez a pálca
fog beszélni, ha valamelyik csufo-
lódni mer.

A leányok el is hallgattak. Meg-
jött Ernő is és mi egyszerű ebé-
dünket vígan, megelégedéssel el-
költöttük. Sokszor láttam ezáltal
még, mikor a mérnökne kiállott a
folyosóra és úgy estve, mint delu-
tan és reggelizés idején végig
olvasta a papiroost s megtette ren-
deléseit. Leányaim nevettek, de az
én-zivem sajjogt. Jó Istenem,
mily mélyen kell a szerencsétlen
embernek sülydeni, míg idáig jut,
hogy effélékkel akarja megté-
vesztetni az embereket.

Folyt. kov.

SÜVEGJARTO vaszonarunk. Barátok épülete.

Nagy választék fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Kül-
lönféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-
ből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

iszított árak

BLOUS UJDONSÁGOK! Crepp, Grenadin, Voal, VERMES áruházában.

Crepp de chine és fehér, kézzel himzetekben órisi áválaszték

ALKALMI VÉTEL LEGFINOMABB FEHÉRNEMÜRE VALÓ HIMZÉSEKBE.

hogy az arra való szervei nem fejlődtek még eléggé ki s addig míg nem teljes a kifejlődés a beszédet csak fogyatékosan végzi. Beszédhibáikat még kell figyelni, tanulmányozni s erről őket le-
szoktatni.

Neveljük munkára őket. A gyakorlati életre való nevelésről, újabbán sokat írunk. Tanuljon meg a gyermek öltözni, vettéközi, gombolni, kapcsolni, társainak segítségére lenni. Mosdani, fésülködni, kefélni, cipőt tisztítani. Teríteni, takarítani. Szüleinek nevelőjének segítségére lenni kisebb dolgokban. Ez bizony csak egy-két gondolat a nevelésről, de Isten segítségével, a hivatás várásával meg kell és megfogjuk találni az utat kicsinyeink szívéhez, nem mulasztunk, nem hagyunk parlagon semmi nemesebb érzést, mert nem feledjük, hogy minden gyermek az emberiség közös virága, közös kincse, akinek jövődjéért mindnyájan felelősséggel tartozunk. H. E.

HIREK.

ADY ENDRE

haragszik a kálvinistákra, mert Rákosi Jenőre, a katolikusra nem haragszik. Aztán ezt mondja: „Ősi, legősibb kálvinista vagyok, s ha vallásos nem is lehettem, de életemben, munkáimban benne volt a protestantizmus.”

A Protestáns szemle erre így oktatja ki Ady Endrét:

„Arról a magyar közéletben átmert általános gondolatról van szó, hogy valaki lehet kálvinista vallásosság nélkül; lehet protestáns anélkül, hogy keresztény lenne, mert a protestantizmus nem egyéb, mint liberalizmus és kálvinista az, aki a pápistát nagyon utálja és a zsidót mérsékeltlen szereti. Eszerint a felfogás szerint a kálvinista nagyon jó vallás, mert keveset kell benne hinni és mégis büszkének lehetünk rá, s ha egyáltalán semmit sem kellene benne hinni, akkor meg éppen ideális vallás lenne. Szóval közöttünk él az a gondolat, hogy a kálvinistaság a nyahnak és a gombbaságnak a kérdése, a melyhez a hitnek semmi köze. Azt azonban senki se látja meg, hogy itt egy rettenetes közhazugsággal van dolgunk, amely valósággal megbénít bennünket.”

Erre mi azt mondjuk: helyes dolog a beismerés, először azért, mert beismerés, másodsor azért,

mert első ut a javulásához. Bizony feleim!: az ösők elég boldogul csinálták, hogy veszekedtek, de legalább mi ne kövessük őket, hanem értsük meg, hogy első a Jézus Krisztus, akinek — hitünk szerint — mindannyian követőt vagyunk.

— Szücs Jenő alispán tizéves jubileuma. Szücs Jenő Fejérvármegye alispánja is most tartja tizéves évfordulóját, hogy a vármegye törvényhatósága ezen vezető pólcra emelte. Mikor Szücs Jenő elfoglalta az alispáni széket — emléksünk reá — programjának főfeladatául tűzte ki, hogy a hivatali bürokrácia minél többet veszítsen ömölsúlyából és az egyszerűség, főleg pedig a pontos gyorsaság jellemezze.

Mint kötelességtudó hivatali saját példájával iparkodott előljárni a program megvalósításán, amelyről tiz év után elmondhatja, hogy sikeresen dolgozott. Tiz éves alispánja alatt a vármegyében több nagyobb alkotás történt, amelyben neki első szerepe volt. Különösen pedig most a háboru alatt fázadoztak sokat, hogy a hadbavonultak otthonmaradottaiknak érdekei sérülmet ne szenvedjenek, hogy mindenki megkapja azt, amire a törvény jogot biztosít a megpróbáltatások ideje alatt. Szücs Jenő alispán tizéves jubileuma alkalmából a vármegye tisztikara Balassa Sándor főjegyző vezetésével ma vasárnap délelőtt 10 órakor fogja üdvözölni. Az üdvözlő beszédet a főjegyző tartja.

— Szentségimádás. A mai vasárnap az egész országban az eddig vett csodás isteni segítségért való hálaadásnak s egyúttal a további segítségért való könyörgésnek napja. Városunkban a szeminárium temploma lesz a buzgalom megnyilvánulásának helye. Reggel 8 órakor közös sz. áldozás, a nap többi részén, fél 10-től este 5 óráig Szentségimádás. Fél 11 órakor a felső leányiskola, fél 12 órakor az ipariskola, háromnegyed 2-kor a Ferenc József intézet, fél 3-kor a főreál és felsőkereskedelmi, 3 órakor a főgimnázium növendékei vonulnak fel, háromnegyed 4 órakor pedig a kórházak járnak tudó sebestül és beteg katonáit.

— Fizetési előléptetés. Lityán-Viktória felsőbbleányiskolai tanárnőt a nyolcadik fizetési osztályba léptették elő.

— Kárpáti ünnepek. Az előszálási fiú és leányiskola növendékei a kárpáti falvak felépítése javára jól sikerült ünnepélyt rendeztek április hó 30-án d. u. 3 órakor. Az énekcsapok és szavalatok közé kitűnően illeszkedett be az egy felvonásos szimónia az „Udvári fényképész” melynek betanításán, valamint az ünnepély rendezésén Fent: Blanka tanítóőrnő fáradozott. Szabó Ottmár plebános megható szavakkal esztelte az oroszultat községek sorsát, s egyben felkérte a közönséget szives adakozásra. A gyűjtést Hutta Pál ellenőr végezte, melynek eredménye 94 K 30 fill. Az összeget rendeltetési helyére juttatták.

— Népfelkelő bemutató szemlék. A legutóbb elrendelt népfelkelő bemutató szemlék a vármegyében a következő sorrendben lesznek megtartva:

Adonyi járás május 16-án Ercsi, Kispekerja, 17-én Rácalmás, Rácke-resztur, Nagyperkát, 18-án Erd, Szászhalombatta, Pustaszabolcs, Ivancsa, 19-én Adony, Barcs, Kisapostag, Dunapentele.

Sárbogárdi járás: május 27-én Czece, Hercegfalva, 28-án Pustazegres, Sárogrés, Sárszentmiklós, Kálóc, Alap, 29-én Alsószentiván, Sárkeresztur, Sárszentagota, Igar, Nagy-lök, Vajta, 30-án Sárbogárd, Sáros, Szolgaegyháza.

Váli járás: június 4-én Diósd, Fajászszentpéter, Etyek, Bót, Máty, Martonvásár, Gyuró, Kuldó, június 5-én Csabdi, Bicske, Tárnok, Pustazegres, Csöküt, Vereb, június 6-án Vertesacs, Szár, Bócsa, Pázmánd, Térdas, Vertesboglár, Vertesdoboz, június 7-én Tabajd, Baracska, Felcsut, Ujbarok, Alcsut, Vál.

Székesfehérvári járás: június 8-án Jenő, Nádasladány, Sárkeszi, Csőr, Aba, Csősz, Falubattány, június 9-én Lovasberény, Pákoz, Seregélyes, Sukoró, Sárkeresztur, 10-én Polgárdi, Velence, Szabadbattány, Moha, Nadap, június 13-án Tác, Sárszentmihály, Urhida, Kápolnásnyék, Iszkaszentgyörgy, Gárdony, Zámoly, június 14-én Kisláng, Füle, Inota, Pátka, Soponya, Nagyláng.

Móri járás: június 15-én Csákerény, Magyaralmás, Csókakő, Fehérvárcsurgó, Bakonyrátkány, Bodajk, Söréd, Bakonykúti, Balinka, Cuttamási, Isztimér, június 16-án Mór, június 17-én Pustaszámor, Csákvár, Nagyveleg, Gánt, Verteskozma.

Székesfehérvár város: június hó 19-től június hó 24-éig.

— Sétahangverseny. A Hadsegélyző Bizottság ma vasárnap délelőtt 11 órától fél egyig a Zichy ligetben a 35. gyalogezred zenekarával sétahangversenyt rendez. 8:30-ig 2) fillér.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaháza özv. Antal Antalné 50 koronát adományozott.

— Kimutatás. A székesfehérvári tudóbajosokat gondozó intézet 1916. április folyamán felvett 6 helybéli családot 16 taggal, összesen 156 család 525 taggal. A hó folyamán az intézet kiszolgáltatót 3153 liter tejet, 140 kgr. kenyérlisztet, 4 kgr. főzőlisztet, 59 kgr. burgonyát, 2 kgr. lencsét, lakbérsegélyre 110 K, fuvarra 2 K 60 fillér, összesen 1110 K 90 fillér értékben.

Vasárnap, május 7-én:

Egynapos szenzációs műsor.

NICK WINTER és az álarcos ember.

Detektív-dráma 3 felvonásban.

Móric fogsága, vigjáték.

A papagály, vigjáték.

A scouts gazdaság Amerikában Színes, természet után.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Hétfőn, kedden és szerdán, május 8, 9 és 10-én:

Sudermann Hermann

világhírű regénye után

az Union-filmgyár nagyszerű alkotása!

A RÓKAUT.

Dráma, Napoleon idejéből 5 felvonásban.

Irta és átdolgozta:

SUDERMANN HERMANN.

Rendezte: MAX MARK.

A kinematográfia művészi értékét és jelentőségét igazolja, hogy olyan nagy író, mint Sudermann Hermann, szintén a mozi szolgálatába állott és a legkiválóbb s most nagyon aktuális művét a moái számára átdolgozta.

Előadások naponta fél 7 és 9-kor.

Rendes helyárak.

Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a legegységesebb formákból. Közismert női szabóságomban készült

blouzokból órisi választék. OLCSÓ ÁRAK.

KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

Radó

női divat különlegességek fizlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

Az osztrák-magyar monarchia mezőgazdasági lakossága. A bécsi Központi Statisztikai Hivatal értesítőjében érdekes adatokat találunk ide vonatkozólag. Eszerint a mezőgazdasághoz s kertészethez tartozik: Ausztriában 8,396.206 kereső és 5,120.517 eltartott családot. Magyarországon 8,396.206 Kereső és 5,120.517 eltartott. Bosznia-Hercegovinában pedig 577.207 kereső és 1,065.994 eltartott.

Megjegyzendő azonban, hogy a hivatás nincs mindenütt szigorúan elhatárolva. Ausztriában hozzá veszik a hivatásos mezőgazdaságot, szőlőművelést, kertészetet és faiskolákat; nincsen beleszámítva az állattenyésztés mezőgazdasági üzem nélküli.

Magyarországon hozzátartozik a mezőgazdaság, tehenészet, juh és baromfitenyésztés, zöltség és konyhakertészet, mű és kereskedelmi kertészet, faiskolák, ellenben nincs beléértve a méh és selyemtenyésztés.

Bosznia-Hercegovinában az egész hivatásos mezőgazdaság állattenyésztés és kertészet. Az erdőgazdaság, vadászat és szénégetés nincs beleszámítva.

A fenti osztályozásba be nem számított mezőgazdasági hézi cseledek (kereső és eltartottak) száma Ausztriában 30.483, Magyarországon 301.370 Bosznia-Hercegovinában pedig 27.947. Az összlakosságból eszerint mezőgazdaságból Ausztriában 47 százalék, Magyarországon 64 százalék, Bosznia-Hercegovinában pedig 87 százalék tartozik.

Adományok a kárpáti falvakra. A vidéken megtartott kárpáti ünnepélyeket, mint már jeleztük jótékony célú gyűjtéssel kapcsolált egybe, s a befolyt adományokat hazánk védelmében elpusztult kárpáti falvak felszólítására fordítják. Az egyházmegyei főtanfelügyelőhöz eddig beérkezett jelentések alapján a befolyt adományokról a következő kimutatást közöljük: Kálozi rk. iskola 100 K, Vértesszőlő-iskola 12.02. Gyuró-iskola 19.38 K, Pusztavámi 14 K, Adonyi 340.26 K, Fehérvár-csurgói 108 K, Zsámbéki 105.50 K, Etyeki 20 K, Iszakszentgyörgyi 28.87 K, Alcsuti 85.20 K, Sárszentmihályi 33.98 K, Alapi 27.60 K, Iszliméri 4.60 K, és Guttanási rk. iskolából 5 kor.

Azért se. Pacsa városjellegetű község nevezetesség dolgában erős versenyre kelt Rátóttal. Sőt legújabb cselekedetével el is ragadta a pálmát a vetélytárs elől. Valamelyik bölcs jellegetű helyi potentát, ugyancsak ellentétbe helyezkedett a központi hatalmasságokkal s akként rendelkezett, hogy Pacsán továbbra is a régi időjeltés maradjon érvényben. Ebből aztán az a furcsa helyzet áll elő, hogy a toronyóra mást mutat mint a vasúti és zseborák és a delet 11 órai harangozzák. A városjellegetű község népe ezek után két pártba szakadt. Reformpártiakra s a reform ellenzőire. Az utóbbi párthoz azok tartoznak, akiknek nincs órájuk s így kénytelenek a toronyórához alkalmazkodni. Ehhez mérten a község egyik fele 11 órai, a másik tizenkettőre ebédel. De komolyabb bonyodalmak is keletkeztek, mert annyi ember sehol sem késett le a vonatról mint Pacsán. Reméljük, hogy a központi hatalmak és Pacsa közt ez esetből kifolyólag nem kerül diplomáciai szakításra a sor. De

mi történik akkor, ha Pacsán ki-mondják, hogy mégse mozog a föld... Azt mondják a rossz nyelvek, hogy Hercegfalva község se akar alkalmazkodni az új időszámításhoz.

Megtalálták az ellopott bort. Megirtuk, hogy Vida Pál nyugalmazott számtanácsos ráchégyi szőlőjéből ellopták a bort. A nyomozó rendőrség a Csutura-tető melletti árokban tegnap megtalált egy kis 'hordó' bort, amelyet a tolvajok Vida szőlőjéből emeltek el. A bűnügyi rendőrség tovább nyomoz.

Betörés a boltba. Tujner János külsőberényi szatócboltjában az éjjel betörők jártak, akik 438 korona készpénzt, nagymennyiségű szivart és dohányt loptak el. A rendőri nyomozás a betörés színhelyén egy bajonettet talált s így ezirányban indította meg a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

Divatós női szalma kalapformák 5, 6, 7, 8, 9, 10 koronáért. Leánya és fia marine vagy díszített szalma-kalapok 1.50, 1.80, 2, 3, 4, 6, 8 koronás olcsó árakkal nagy választékban Knazovitzky divatruházában. — Telefon 163.

Amból szintén üzletet csináltak. A kalmárlekek a háború alatt mindenből üzletet csináltak, ezébe fájult sok konjunkturás alak kezében az eltűnt, meghalt katonák kutatása is. Nyomozó irodákat nyitottak, amelyek busás jövedelem mellett kutattak a hadbavonultak után. Illetve csak annyit tettek, hogy a fogolyvámolító és a Vöröskereszt révén keresték az eltűnteket. Az egész munkájuk tehát egy-egy blanketta kitöltéséből állt. És ezt fizették meg jól az aggódó felekkel. A miniszter nagyon helyesen, szigorúan betiltja az ilyen üzletszerű magánynyomozó irodákat, mert nem tűri, hogy a közönséget ilyen címen kizsarolják. Aki hozzátartozót keresi, forduljon a Vöröskereszt tudakozódó irodájához, avagy a Fejérmegyei Naplóhoz, mindkettő emberbaráti szeretetből és kötelességből a háború kezdete óta teljesen díjtalanul végzik ezen munkát. Ne engedje magát a közönség még ezen címen is megszarolatlant. Elégé zsarolják más címeken, ha vásárolnia kell.

Dr. ERDÉLYI GYULA ügyvéd IRDÁJÁT Kossuth-utca 6. sz. a. I. emelet megnyitotta.

Ujtás a női reform-fűzők terén; gyári lerakatot sikerült szereznem oly higiénikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárúsítás egész megyére Vermes Frigyesnél. Bious-ujdonságok állandó rak-tára.

Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszer a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar-Korona” gyógyszerárban, Székesfehérvár, Városháztér.

Nagyszerű ujtás folytán gyermekfűtőtabletták a legsikerültebben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi-utca 5. Szolid egységes árak. Telefon 334.

A rendkívüli viszonyok és magas gabonárak miatt minden gazdának érdekében áll, hogy

Jéghárók ellen mielőbb biztosítson. Intéztünk a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja feleink. A biztosítási díjak a legolcsóbb összegben vannak megállapítva. A biztosítási egységarak ellenben jelentékenyen felemelkedtek.

Már 2000 koronát meghaladó biztosítások 6 évre 10% díjengedményen köthetők. A díjösszeg aratás után tehát októberig fizethető.

Ugyanitt előnyös tűz-, élet-, bal-eset és betöréses-lopás elleni biztosítások is köthetők, Nők életére kedvezményes biztosításokat nyújtunk. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

A Fonciterré Pesti biztosító-intézet székesfehérvári főügynöksége

Fejérmegyei Takarékpénztárnál, Rákóczi-u. 1—3. Titkár: Melczér Soma.

A rókaút.

Dráma Napoleon idejéből, 5 felvonásban. Irtá Sudermann Hermann. Rendezte Max Mack. Bemutatja az Apolló-színház hétfőn, kedden és szerdán, május 8, 9, 10.

Az örökbecsű irodalmi mű szerzője a legnagyobb német írók egyike, s a regény, amelyből ez a nagyszerű filmalkotás készült, a legnépszerűbb, világhírű német regények közül való. Egész Németország izgalommal várta, amikor a Katzensteg, (A rókaút) Sudermann regénye filmre került, hogy milyen lesz, hogy hű kópiaja lesz-e az eredeti regénynek? Amikor aztán bemutatják sorra a legnagyobb német városokban, szinte páratlan sikere volt. A kritika a legnagyobb elragadtatás hangján emlékezett meg róla. A film tökéletesen illuzióteltő, monumentális koncepciója alkotás, s mindenben visszaadja az eredeti regény szépségét. Max Mack, a darab rendezője felolvasó körútra indult és a Rókaút kolosszális sikere szinte diadalutú vált számára.

A Sudermann regény lélekbe-markolóan megható jelenete, a csodaszép tájképek, az 1870—71-i porosz-francia háború néhány festői jelenete, mind elragadó látványosság. Napoleon seregei behatolnak Németországba. Itt Schrand báró árulást követ el. A francia tisztet kastélyában megvendégeli és barátinót arra kényszeríti, hogy a titkos uton, a rókaúton vezesse a franciákat a rémetekháza mögé. Az árulás következtében a franciák a németeket tönkrevetik. Innen a darab címe és innen indul ki a darab mindvégig lebilincselő, érdekesítő cselekménye. Hogy mindenkinél alkalma legyen a filmszenzációt megtekinteni, rendező helyárák mellett mutatja be az Apolló. Naponta két előadás fél 7.

és 9 órakor. Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.

Az Apolló mozgósínház hírei.

Nick Winter és az álarcos ember. Ez a címe az Apolló színház vasárnapi előadásának. A rendkívül érdekes 3 felvonásos detektívdráma mellett pompás, kacagató vigjátékok is vannak a műsoron, ilyenek a „Móric fogsága” című, valamint „A papagály.” Előadások rendező helyárák mellett 3, 5, 7 és 9 óra-
kor.

APRÓHIREDETESEK.

Soványvertések eladó K Széchenyi-utca 25. sz. alatt.

Haztarts vezetése ajánlja napát — miután háztartását megszűntette — helyben katonasodó, vidéki r. kath. tisztviselő. Válaszok „Szertényi díjazás” jellegre a kiadó-hivatáiba kértnek.

Takarmányrepa nagyobb mennyiségű eladó Alsókirálysor 19. sz. a.

Gyerekkocsik legolcsóbbtól a legfinomabb Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletben kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Kifutófiút felvesz Falvy divat üzlete Kossuth utca.

Tanulóknak 2 keresztény 14—15 éves fiút fizetéssel fel vesz Gerendai Gyula fehérnemű kereskedő Székesfehérvár Kossuth u. 4.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanintézetében, Ybl-Miklós-utca 14.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap, május hó 6 és 7-én:

Titokzatos csillag.

Dráma 3 felvonásban.

AKÁR A PAPAJA.

Kacagató vigjáték 3 felv.

Rendes helyárák.

Szombaton 3 előadás 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap 4 előadás 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hétfőn és kedden, május hó 8 és 9-én:

ZIGO

a szép cigányprímás.

Artista dráma 3 felv. és

KORDAI SAROLTA

című szinnes történelmi dráma

2 előadás 7 és 9 órakor.

LEGÚJABB

női selyem tagal- és szalmakalap-formák.

Legdivavatosabb virág-, toll és kalapdiszkek.

BLOUSEUJDONSÁGOK.

Legolcsóbb árban kaphatók

Kováts Antalnál Székesfehérvár Városháztér.